

**กรอบหลักเกณฑ์การสรรหา พิจารณา คัดเลือก ประกาศยกย่อง
เด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ประจำปี ๒๕๖๑**

เพื่อให้การสรรหา พิจารณา คัดเลือก และประกาศยกย่องเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน มีหลักเกณฑ์ขั้นตอนที่เป็นระบบมีมาตรฐานชัดเจน คณะอนุกรรมการสรรหาและเชิดชูเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์ ดังนี้

การสรรหา พิจารณา คัดเลือก ประกาศยกย่องเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็น ๕ ประเด็น

๑. ประเภท
๒. สาขา
๓. ขอบเขตของสาขา/ตัวอย่างกิจกรรม
๔. ขั้นตอนการสรรหา พิจารณา คัดเลือก
๕. การรับพระราชทานรางวัลและการเชิดชูเกียรติ

๑. ประเภท มี ๔ ประเภท ได้แก่

- ๑.๑ เด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ
- ๑.๒ กลุ่มเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ
(เด็กหรือเยาวชนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ซึ่งเรียกว่า กลุ่ม ชมรม ฯลฯ)
- ๑.๓ บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน
- ๑.๔ องค์กรที่ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน
(รายละเอียดตามตารางคุณสมบัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก)

๒. สาขา จำแนกออกเป็น ๑๑ สาขา ดังนี้

- ๒.๑ สาขากฎหมายและการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน
- ๒.๒ สาขาการศึกษาและวิชาการ
- ๒.๓ สาขากีฬาและนันทนาการ
- ๒.๔ สาขาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี
- ๒.๕ สาขาทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒.๖ สาขาพัฒนาเยาวชน บำเพ็ญประโยชน์ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน
- ๒.๗ สาขาศิลปวัฒนธรรม
- ๒.๘ สาขาศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรม
- ๒.๙ สาขาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม
- ๒.๑๐ สาขาสื่อมวลชนเพื่อเด็กและเยาวชนที่ป้องกันปัญหาสังคม
- ๒.๑๑ สาขาอาชีพ

๓. ขอบเขตของสาขา/ตัวอย่างกิจกรรม

๓.๑ สาขากฎหมายและการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เพื่อเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน โดยการเผยแพร่ พัฒนา พิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตัวอย่าง เช่น งานด้านกฎหมายในประเภทต่าง ๆ เช่น งานเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายเรื่องสิทธิเด็กและเยาวชน งานพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน งานพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน งานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน งานแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ฯลฯ

๓.๒ สาขาการศึกษาและวิชาการ เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการสนับสนุน สร้างสรรค์ผลงานในด้านความรู้ทางวิชาการ ทฤษฎี หรือแนวคิดในรูปแบบใหม่ ๆ ตัวอย่าง เช่น งานศึกษา เล่าเรียน งานผลิตตำรา สื่อการเรียนการสอน งานฝึกอบรม งานนิเทศก์ งานศึกษา งานวิจัย งานด้านการ สร้างทักษะ พัฒนาและเจตคติที่ดีและถูกต้องทางวิชาการ ฯลฯ

๓.๓ สาขากีฬาและนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความสามารถ หรือ การสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสุขภาพ เพื่อการแข่งขัน เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ทำให้เกิดความสนุกสนานคลายเครียด และส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ตัวอย่าง เช่น การแข่งขัน กีฬาเยาวชนแห่งชาติ การแข่งขันกีฬานักเรียนอาเซียน การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งเอเชีย, โลก การแข่งขัน กีฬาชิงชนะเลิศแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, เอเชีย, โลก (มีชื่อเฉพาะ) การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ การแข่งขัน กีฬาอาเซียนพาราเกมส์ การแข่งขันกีฬาเอเชียเกมส์ การแข่งขันกีฬาเฟสเปคเกมส์ การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ การแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ ผู้นำนันทนาการในการแข่งขันหรือประกวดกิจกรรมความสามารถขิงนันทนาการ ฯลฯ

๓.๔ สาขาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี เป็นพฤติกรรม ความสามารถ หรือการสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงานกิจกรรมที่ใช้ความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ตัวอย่าง เช่น การแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับ ประเทศ การแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ งานสนับสนุนหรือสร้างสรรค์ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ฯลฯ

๓.๕ สาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการ สนับสนุนสร้างสรรค์ผลงานด้านการส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนา การป้องกันแก้ไขปัญหา ในเรื่องเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่าง เช่น การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม การป้องกัน แก้ไขปัญหามลพิษ การอนุรักษ์พลังงานการพัฒนาเกี่ยวกับการรักษาป่าไม้ ทุ่งหญ้า สัตว์ป่า ดิน น้ำ อากาศ มนุษย์ และพื้นที่ธรรมชาติ ฯลฯ

๓.๖ สาขาพัฒนาเยาวชน การบำเพ็ญประโยชน์ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของเยาวชน เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการสนับสนุนในการสร้างสรรค์กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการส่งเสริมสนับสนุนการให้เยาวชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเป็น อาสาสมัคร คณะกรรมการ คณะทำงาน ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น งานต่อต้านสารเสพติด เอดส์ งานค่ายเยาวชน งานศูนย์เยาวชน งานพัฒนาความเป็นผู้นำ งานพัฒนาสังคม งานพัฒนาสิ่งสาธารณะ งานสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

๓.๗ สาขาศิลปวัฒนธรรม เป็นพฤติกรรมความสามารถ ทางสุนทรียภาพ หรือค่านิยม ที่พึงประสงค์ หรือความซาบซึ้งอดิสุนทร หรือการสนับสนุน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อนุรักษ์ พัฒนา งานทางศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงวิถีการดำรงชีวิตที่เจริญงดงามตามหลักการศีลธรรม —มีอารมณ์กระตุ้น ประทับใจ ตัวอย่าง เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล ขับร้อง นาฏศิลป์ การแสดง จิตรกรรม ประติมากรรม หัตถศิลป์ วรรณกรรม (ร้อยกรอง - ร้อยแก้ว) สุนทรพจน์ ศิลปะพื้นบ้าน - ท้องถิ่น การอ่านทำนองเสนาะ ฯลฯ

๓.๘ สาขาศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรม เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการ สนับสนุน การปฏิบัติชอบตามหลักธรรมทางศาสนา หรือการสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงานการพัฒนาจิตใจ ตัวอย่าง เช่น ความกล้าทางศีลธรรม จริยธรรมและคุณธรรม (ฮีโร่ดับปะ กตัญญูกตเวที ขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และส่งเสริมการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน)

๓.๙ สาขาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการสนับสนุน สร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์คิดค้นให้ผลิตผลงานใหม่ที่มีคุณค่า หรือเป็นการดัดแปลงจากของเดิมให้ดีขึ้น ตัวอย่าง เช่น ผลงานหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับรางวัลจากการคัดเลือกตั้งแต่ระดับประเทศขึ้นไป นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้ดัดแปลง หรือปรับปรุง จนประยุกต์ใช้งานได้ดีกว่าเดิมและเป็นผลงานที่มีคุณค่า หรือเป็น ประโยชน์ต่อสังคมและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของสังคม งานสนับสนุนหรือสร้างสรรค์ ด้านสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม และขอให้นำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการฯ ความยาวไม่เกิน ๕ นาที พร้อมทั้งอธิบายหรือสรุปผลงานสั้น ๆ โดยให้ระบุถึงประโยชน์ของชิ้นงานลงแผ่นซีดีรอม

๓.๑๐ สาขาสื่อมวลชนเพื่อเด็กและเยาวชนที่ป้องกันปัญหาสังคม เป็นพฤติกรรม ความสามารถ หรือการสนับสนุนสร้างผลงานที่เกี่ยวกับการติดต่อถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร สารบันเทิง ค่านิยม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตัวอย่าง เช่น รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ ภาพยนตร์โฆษณา ภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์สารคดี นักพากย์ภาพยนตร์ เพลงดนตรี แถบบันทึก นิทาน วารสาร หนังสือการ์ตูน หนังสือพิมพ์ ผู้อุปถัมภ์รายการวิทยุ - โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ฯลฯ

๓.๑๑ สาขาอาชีพ เป็นพฤติกรรมความสามารถ หรือการสนับสนุนสร้างสรรค์ผลงาน ที่เกี่ยวกับการทำมาหากิน การหารายได้เป็นครั้งคราวหรือเป็นประจำทั้งปี การประกอบอาชีพที่เป็นประจำ เพื่อนำรายได้เลี้ยงชีพที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่าง เช่น เกษตรกรรมอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ศิลปหัตถกรรม คหกรรม ครู - อาจารย์ (ไม่ใช่งานประจำในหน้าที่) ฯลฯ โดยการ ประกอบอาชีพนั้น ๆ สอดคล้องตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (การหารายได้เป็นครั้งคราวหรือเป็นประจำทั้งปี)

๔. ขั้นตอนการสรรหาพิจารณาคัดเลือก

๔.๑ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ประชาสัมพันธ์การรับสมัคร โดยขอความร่วมมือ ให้หน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษา จังหวัด สื่อมวลชน ฯลฯ แจ้งข้อมูลหรือคัดเลือกเด็กและเยาวชน กลุ่มเด็กและเยาวชน บุคคล และองค์กรที่ทำความประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้ผู้สมัคร/เจ้าของ ผลงานส่งแบบเสนอประวัติและผลงานไปยัง กรมกิจการเด็กและเยาวชน ทางไปรษณีย์ ภายในวันศุกร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ (โดยถือตราประทับไปรษณีย์ต้นทางของทางราชการเป็นสำคัญ)

๔.๒ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ตรวจสอบการเสนอและการรับรองผลงานในแบบ เสนอประวัติและผลงาน

๔.๓ คณะกรรมการสรรหาและเชิดชูเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำ คุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน แต่ละสาขาพิจารณาดำเนินการสรรหา พิจารณา คัดเลือกผลงาน และเสนอ คณะอนุกรรมการสรรหาและเชิดชูเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน พิจารณา

๔.๔ คณะอนุกรรมการสรรหาและเชิดชูเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำ คุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน พิจารณาดัดสินและถือเป็นเด็ดขาด

๔.๕ กรมกิจการเด็กและเยาวชน นำผลงานที่ผ่านการตัดสินของคณะอนุกรรมการฯ ประกาศเผยแพร่ยกย่อง

๔.๖ กรมกิจการเด็กและเยาวชน มอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้ส่งผลงานแต่ไม่ได้รับรางวัลฯ

๔.๗ ผู้สมัครหรือผู้เสนอผลงาน สามารถส่งผลงานและรับรองผู้เข้ารับการพิจารณา ได้เพียง ๑ ประเภท หรือ ๑ สาขา เท่านั้น

๔.๘ กรณีที่มีข้อร้องเรียนที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าผู้ได้รับรางวัลมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม หรือปลอมแปลงเอกสารที่ใช้ในการเสนอเข้ารับการพิจารณา คณะอนุกรรมการสรรหา และ เชิดชูเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน มีสิทธิ์ในการคัดชื่อผู้ผ่านการ คัดเลือกออกจากการรับพระราชทานรางวัล และกรณีที่ได้รับพระราชทานรางวัลไปแล้ว กรมกิจการเด็ก และเยาวชน ขอเพิกถอนรางวัลคืนในภายหลังได้ หรือดำเนินการตามกฎหมาย

๕. การรับพระราชทานรางวัลและการเชิดชูเกียรติ

๕.๑ กรมกิจการเด็กและเยาวชน เสนอชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็กและเยาวชน ดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน เข้ารับพระราชทานรางวัล (โล่หรือเกียรติบัตร) ในวันเยาวชนแห่งชาติ (วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

๕.๒ กรมกิจการเด็กและเยาวชน นำประวัติผลงานเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน พิมพ์เป็นหนังสือหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่เป็นเกียรติประวัติ